

Wymagania edukacyjne szkoły podstawowej Zgodnie z Nową Podstawą Programową

Kasa 1-3

I. Edukacja polonistyczna

Umiejętności społeczne warunkujące porozumiewanie się i kulturę języka

podstawowe

- Słucha wypowiedzi dzieci i dorosłych.
- Stara się zrozumieć wypowiedzi innych.
- Wypowiada się na temat własnych przeżyć, wydarzeń z życia, ilustracji, czytanych i słuchanych tekstów.
- Uczestniczy w rozmowach na tematy dotyczące zainteresowań, doświadczeń i przeżyć oraz literatury.
- Rozmawia w kulturalny sposób i stosuje zwroty grzecznościowe.

ponadpodstawowe

- Uważnie słucha dzieci i dorosłych.
- Rozumie wypowiedzi innych.
- Wypowiada się poprawnie gramatycznie.
- Stosuje w mowie elementy techniki języka mówionego (tempo, pauza, intonacja...).

Umiejętności w zakresie czytania i pisania

podstawowe

- Czyta ze zrozumieniem symbole, piktogramy, znaki informacyjne, tabelki, schematyczne rysunki, wykresy wynikające z realizowanych treści.
- Zna wszystkie litery alfabetu.
- Słucha w skupieniu czytanych tekstów literackich.
- Czyta i rozumie proste, krótkie teksty.
- W miarę możliwości czyta lektury wskazane przez nauczyciela.
- Pisze poprawnie litery, wyrazy, zdania i stara się uwzględniać właściwy kształt liter, poprawne ich łączenie oraz równomierne położenie i jednolite pochylenie.
- Przepisuje litery, wyrazy, zdania zapisane za pomocą liter pisanych i drukowanych.
- Pisze z pamięci proste wyrazy i krótkie zdania.
- Zna określenia: głoska, litera, sylaba, wyraz, zdanie i posługuje się nimi ze zrozumieniem.

- Korzysta z podręczników, zeszytów ćwiczeń, zeszytów pod kierunkiem nauczyciela.

ponadpodstawowe

- Słucha w skupieniu i ze zrozumieniem czytanych tekstów literackich.
- Biegłe czyta ze zrozumieniem symbole, tabelki, schematyczne rysunki, wykresy wynikające z realizowanych treści.
- Czyta płynnie krótkie teksty.
- Czyta lektury wskazane przez nauczyciela.
- Pisze kształtnie i starannie litery, wyrazy, zdania, uwzględniając właściwy kształt liter, poprawne ich łączenie oraz równomierne położenie i jednolite pochylenie.
- Bezbłędnie i starannie przepisuje litery, wyrazy, zdania zapisane za pomocą liter pisanych i drukowanych.
- Pisze z pamięci wyrazy i krótkie zdania zgodnie z wymową.
- Potrafi samodzielnie korzystać z podręczników, zeszytów ćwiczeń, zeszytów.

Umiejętności w zakresie małych form teatralnych

podstawowe

- Bierze udział w zabawach teatralnych.
- Przygotowuje proste rekwizyty.
- Odtwarza z pamięci teksty dla dzieci.
- Potrafi posługiwać się rekwizytami.

ponadpodstawowe

- Aktywnie uczestniczy w zabawach teatralnych.
- Samodzielnie przygotowuje proste rekwizyty i się nimi posługuje.

II. Edukacja muzyczna

Umiejętności w zakresie odbioru muzyki

podstawowe

- Śpiewa piosenki jednogłosowe indywidualnie i zespołowo.
- Słucha utworów muzycznych i niektóre z nich rozpoznaje. Wyraża swe doznania różnymi sposobami.
- Wykonuje staranne ilustracje do wysłuchanej muzyki.

- Wie, że muzykę zapisuje się za pomocą znaków notacji muzycznej.
- Akompaniuje do prostych piosenek na różnych instrumentach perkusyjnych.
- Kulturalnie zachowuje się podczas koncertu.
- Wie, jak zachować się w czasie śpiewania hymnu.

ponadpodstawowe

- Z uwagą i zaangażowaniem słucha utworów muzycznych i je rozpoznaje.
- Bezbłędnie odtwarza melodie poznanych piosenek.

III. Edukacja plastyczna

Umiejętności w zakresie percepcji sztuki

podstawowe

- Wykorzystuje narzędzia multimedialne.
- Wypowiada się w różnorodnych technikach plastycznych na płaszczyźnie i w przestrzeni, prezentując sceny np. z życia rodzinnego i szkolnego.
- Rozpoznaje i nazywa barwy.

Umiejętności w zakresie ekspresji przez sztukę

podstawowe

- Chętnie podejmuje różnorodne działania związane z edukacją plastyczno-techniczną.
- Posługuje się takimi środkami wyrazu plastycznego, jak kształt, barwa, faktura.
- Przedstawia różnymi środkami i technikami plastycznymi barwne kompozycje.
- Koloruje obrazki, uzupełnia je nalepkami zgodnie z instrukcją.
- Ilustruje sceny realne i fantastyczne inspirowane wyobraźnią, literaturą, muzyką, otoczeniem społecznym i przyrodniczym.
- Wykonuje proste projekty plastyczne w zespole.
- Wykonuje i wykorzystuje proste rekwizyty.
- Tworzy przedmioty charakterystyczne dla regionu, w którym mieszka.
- Tnie papier po liniach.
- Projektuje i wykonuje różnorodne formy użytkowe

ponadpodstawowe

- Potrafi wypowiedzieć się na temat wykonanej przez siebie pracy.
- Sprawnie posługuje się różnymi środkami i technikami plastycznymi.
- Sprawnie tnie papier po liniach.

Umiejętności w zakresie recepcji sztuki

podstawowe

- Stara się właściwie organizować swoje stanowisko pracy.
- Porządkuje miejsce pracy po zakończeniu działania.
- Korzysta z dostępnych mu nowych technologii informacyjnych.
- Rozsądnie korzysta z telewizji i komputera.
- Rozpoznaje wybrane dziedziny sztuki: architekturę (architekturę zieleni), malarstwo, rzeźbę, grafikę i krótko wypowiada się na ich temat.

ponadpodstawowe

- Swobodnie wypowiada się na temat wybranych dziedzin sztuki.
- Właściwie organizuje swoje stanowisko pracy.

IV. Edukacja społeczno-przyrodnicza

Umiejętności społeczne

podstawowe

- Ocenia postępowanie swoje i innych, potrafi odróżnić, co jest dobre, a co złe.
- Rozumie, że należy mówić prawdę.
- Właściwie reaguje na sygnały alarmowe, sytuacje niebezpieczne.
- Dbą o dobro własne i innych.
- Buduje pozytywny obraz samego siebie.
- Przeżywa satysfakcję z własnego działania i osiągniętych wyników.
- Wykazuje poczucie przynależności do rodziny, społeczności szkolnej, lokalnej.
- Przestrzega przepisów i zasad bezpieczeństwa w szkole, domu, na ulicy..., wie, gdzie można organizować zabawy.

- Podejmuje próby samooceny.
- Wykazuje szacunek i zrozumienie dla innych osób.
- Szanuje pracę własną i innych, wie, że pieniądze otrzymuje się za pracę.
- Rozumie, że należy dostosowywać swe oczekiwania do realiów ekonomicznych rodziny.
- Podejmuje zadania wymagające troskliwości i opiekuńczości.
- Akceptuje różnice między ludźmi, uczy się zachowań tolerancyjnych i szacunku dla odmienności.
- Uczy się, jak właściwie się zachowywać w sytuacji zagrożenia ze strony innych ludzi.
- Wie, do kogo zwrócić się o pomoc.
- Współpracuje z innymi w różnych sytuacjach.
- Zna status swojej miejscowości (wieś, miasto).
- Zna zawody osób, które mogą pomóc w trudnych i niebezpiecznych sytuacjach.
- Zna swoją narodowość i symbole narodowe oraz rozpoznaje flagę i hymn Unii Europejskiej.
- Wie, że mieszka w Polsce, a Polska znajduje się w Europie.

ponadpodstawowe

- Trafnie ocenia postępowanie swoje i innych.
- Dokonuje samooceny.
- Wie, jak należy się zachować w sytuacji zagrożenia ze strony innych ludzi.
- Chętnie i zgodnie współpracuje z rówieśnikami i z dorosłymi.

Umiejętności w zakresie postrzegania przyrody

podstawowe

- Rozpoznaje powszechnie znane rośliny i zwierzęta w różnych środowiskach przyrodniczych.
- Potrafi wymienić sposoby przystosowania się zwierząt do poszczególnych pór roku.
- Potrafi wymienić podstawowe warunki niezbędne do życia zwierzętom i roślinom.
- Zna zasady prowadzenia prostych hodowli i upraw.
- Wie, jaką rolę odgrywają w środowisku zwierzęta.
- Potrafi wymienić zagrożenia dla środowiska ze strony człowieka i dla człowieka ze strony środowiska przyrodniczego.
- Wie, jak postępować ze zwierzętami domowymi i dzikimi i jak im pomagać w różnych porach roku.

- Zna zasady segregowania śmieci; wie, dlaczego należy korzystać z opakowań ekologicznych.
- Chroni przyrodę i właściwie zachowuje się w lesie, w parku itp.
- Rozumie potrzebę oszczędzania wody.
- Wie, jakie znaczenie ma woda dla ludzi, zwierząt oraz roślin.
- Rozróżnia rodzaje opadów w różnych porach roku.
- Potrafi obserwować pogodę i prowadzić obrazkowy kalendarz pogody.
- Rozumie komunikaty meteorologiczne podawane w radiu i telewizji.
- Ubiera się stosownie do panujących warunków atmosferycznych.
- Nazywa zjawiska charakterystyczne dla różnych pór roku.
- Wie, jak zachować się w sytuacjach wywołanych groźnymi zjawiskami atmosferycznymi.

ponadpodstawowe

- Samodzielnie prowadzi proste hodowle.
- Segreguje śmieci.
- Uzasadnia potrzebę oszczędzania wody.
- Wie, że należy szanować przyrodężywioną i nieożywioną.
- Zna nazwy niektórych roślin i zwierząt chronionych.

V. Edukacja matematyczna

Umiejętności w zakresie czynności umysłowych

podstawowe

- Tworzy i klasyfikuje zbiory.
- Układa elementy rosnąco i malejąco oraz je numeruje; określa obiekty poprzednie i następne w danej serii.
- Dąży do wykonania rozpoczętego zadania.
- Rozumie i określa kierunki w przestrzeni.
- Wyprowadza kierunki od siebie i innych osób.
- Dostrzega symetrię i rysuje drugą połowę danej figury lub przedmiotu.
- Dostrzega różnice w wielkości obiektów.

- Umie dokończyć wzór szlaczka.
- Rozwiązuje zadania jednodziałaniowe z treścią i stosuje zapis cyfrowy oraz znaki działań.

ponadpodstawowe

- Wykonuje i kończy rozpoczęte zadanie.
- Sprawnie wykonuje ćwiczenia mające na celu określenie kierunków, stosunków przestrzennych, wskazanie cech wielkościowych.
- Rozumie i sprawnie rozwiązuje zadania tekstowe.

Umiejętności w zakresie liczenia i sprawności rachunkowej

podstawowe

- Przelicza zbiory w zakresie 20, korzystając z konkretów lub rysunków; porównuje liczby.
- Liczy kolejno i wstecz w zakresie 20.
- Wymienia liczebniki porządkowe w zakresie 20.
- Zapisuje liczby cyframi w zakresie 10.
- Wyznacza sumy i różnice w zakresie 10, operując konkretami.
- Dodaje i odejmuje liczby w zakresie 10.
- Wykorzystuje dodawanie i odejmowanie w sytuacjach życiowych.

ponadpodstawowe

- Dodaje i odejmuje liczby w zakresie 10, także w pamięci.
- Posługuje się liczebnikami porządkowymi w zakresie 20.

Umiejętności w zakresie dokonywania pomiarów

podstawowe

- Mierzy długości (różnymi miarkami), ilości płynów (dowolną miarką), masy (wagą).
- Zna pojęcia: *centymetr, kilogram, litr, godzina*.
- Posługuje się kalendarzem, nazywa dni w tygodniu i miesiące w roku.
- Rozpoznaje godziny na zegarze.
- Porównuje wyniki pomiarów.

ponadpodstawowe

- Rozumie i stosuje w praktyce pojęcia: *centymetr, kilogram, litr, godzina*.

- Oblicza upływ czasu na zegarze (pełne godziny).

Umiejętności w zakresie obliczeń pieniężnych

podstawowe

- Zna monety i banknoty, będące obecnie w obiegu.
- Posługuje się pieniędzmi (do 10 zł).
- Zna pojęcie długu i wie, że trzeba go spłacić.

ponadpodstawowe

- Sprawnie posługuje się pieniędzmi (do 10 zł).
- Potrafi zaplanować zakupy.

VI. Zajęcia praktyczno-techniczne

Umiejętności w zakresie wychowania technicznego

podstawowe

- Wie, jak ludzie wykorzystywali dawniej siły natury.
- Wykonuje proste zabawki napędzane siłami natury.
- Ma elementarną wiedzę z zakresu techniki niezbędnej w jego życiu.
- Zna ogólne zasady działania niektórych urządzeń domowych.
- Projektuje i wykonuje różnorodne płaskie i przestrzenne formy użytkowe, korzysta z różnorodnych przedmiotów i materiałów dostępnych w otoczeniu.
- W miarę możliwości konstruuje urządzenia techniczne z gotowych zestawów do montażu.

ponadpodstawowe

- Sprawnie konstruuje urządzenia techniczne z gotowych zestawów do montażu.
- Potrafi powiedzieć, jak działa wybrane urządzenie domowe.

Umiejętności w zakresie bezpieczeństwa

podstawowe

- Organizuje swoje miejsce pracy.
- Porządkuje miejsce pracy po zakończeniu działań.
- Bezpiecznie korzysta z urządzeń technicznych.

- Bezpiecznie posługuje się materiałami i narzędziami.
- Przestrzega przepisów i zasad bezpieczeństwa w szkole, w domu, na ulicy.
- Wie, jak bezpiecznie korzystać ze środków komunikacji.
- Wie, jakie zasady obowiązują pieszych poruszających się po drogach.
- Wie, jak bezpiecznie korzystać z roweru.
- Wie, jak należy się zachować w sytuacji wypadku.
- Właściwie reaguje na sygnały alarmowe, sytuacje niebezpieczne.

ponadpodstawowe

- Ma świadomość konieczności właściwej organizacji pracy.
- Rozumie, że jako uczestnik ruchu drogowego, jest obowiązany przestrzegać zasad bezpieczeństwa.

VII. Wychowanie fizyczne i edukacja zdrowotna

Umiejętności w zakresie sprawności fizycznej

podstawowe

- Poprawnie wykonuje ćwiczenia gimnastyczne i proste układy taneczne.
- Uczestniczy w zajęciach rozwijających sprawność fizyczną, zgodnie z regułami.

ponadpodstawowe

- Rozumie konieczność rozwijania sprawności fizycznej.

Umiejętności dotyczące treningu zdrowotnego

podstawowe

- Reaguje ruchem na różne sygnały wzrokowe i dźwiękowe.
- Pokonuje przeszkody, skacze, biega.
- Wykonuje ćwiczenia równoważne.

ponadpodstawowe

- Sprawnie pokonuje tor przeszkód.

Umiejętność i w zakresie sportu i wypoczynku

podstawowe

- Rzuca i chwyta, kozłuje i toczy piłkę, rzuca do celu.
- Bierze udział w grach i zabawach ruchowych.
- Uczestniczy w wycieczkach.

ponadpodstawowe

- Uprawia wybraną dyscyplinę sportową.
- Zna zalety aktywnego wypoczynku.

Umiejętności w zakresie bezpieczeństwa i higieny osobistej

podstawowe

- Przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas zajęć ruchowych.
- Stara się prawidłowo siedzieć w ławce i przy stole.
- Wie, jak zapobiegać chorobom.
- Rozumie, że należy przestrzegać zasad higieny i właściwie się odżywiać.
- Wie, że nie wolno samodzielnie zażywać żadnych leków ani korzystać z różnych środków chemicznych.
- Akceptuje różnice między ludźmi, przejawia szacunek dla ich odmienności.
- Podejmuje wobec innych osób zadania, wymagające troskliwości i opiekuńczości.

ponadpodstawowe

- Dbą o prawidłową postawę ciała w każdej sytuacji.
- Chętnie uczestniczy w działaniach mających na celu zapobieganie chorobom i promowanie zdrowego stylu życia.

VIII. Zajęcia komputerowe

Umiejętności w zakresie edukacji komputerowej

podstawowe

- Umie włączyć i wyłączyć komputer.
- Nazywa podstawowe elementy zestawu komputerowego.
- Posługuje się myszą i klawiaturą.
- Rozpoznaje klawisze literowe i cyfrowe.
- Zna niektóre pojęcia związane z obsługą komputera oraz nazwy klawiszy (np. kliknąć, kursor, Przybornik, Spacja, Caps Lock, Enter, Shift, Backspace, Delete, Alt prawy).

- Wykonuje polecenia wymagające zastosowania wybranych klawiszy.
- Pisze (z pomocą nauczyciela) litery, cyfry, wyrazy i krótkie zdania, korzystając z edytora tekstu w programie Microsoft Word.
- Korzysta (z pomocą nauczyciela) z podstawowych narzędzi z Przybornika w edytorze grafiki Paint.
- Umie uruchomić edukacyjną grę komputerową i zna zasady jej działania.

ponadpodstawowe

- Samodzielnie pisze litery, wyrazy i krótkie zdania, korzystając z edytora tekstu w programie Microsoft Word.
- Samodzielnie korzysta z podstawowych narzędzi z Przybornika w edytorze grafiki Paint i wykonuje rysunki.
- Wie, że za pośrednictwem komputera można korzystać z Internetu.
- Obserwuje osobę dorosłą korzystającą z Internetu, z pomocą nauczyciela przegląda bezpieczne strony internetowe.

Umiejętności w zakresie bezpieczeństwa

podstawowe

- Dobrze zna regulamin obowiązujący w pracowni komputerowej i stosuje się do niego.
- Prawidłowo włącza i wyłącza komputer.
- Wie, że z komputera i z Internetu trzeba korzystać tak, by nie narażać własnego zdrowia i bezpieczeństwa.

ponadpodstawowe

- Doskonale zna regulamin obowiązujący w pracowni komputerowej i stosuje się do niego.
- Rozumie, że podczas korzystania z sieci nie wolno ujawniać swoich danych.
- Informuje innych o ewentualnych zagrożeniach.

****

I. Edukacja polonistyczna

Umiejętności w zakresie korzystania z informacji

podstawowe

- Uważnie słucha wypowiedzi innych oraz tekstów czytanych przez nauczyciela, kolegów i je rozumie.
- Czyta głośno i po cichu ze zrozumieniem; wyciąga wnioski.
- Korzysta z czytelnicy i biblioteki.

- Korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, np. z podręczników, albumów, encyklopedii, słowników.
- Rozpoznaje teksty użytkowe, np. notatka do kroniki, zawiadomienie, list, zaproszenie, życzenia z różnych okazji.

ponadpodstawowe

- Czyta poprawnie, płynnie, wyraziście ze zrozumieniem.
- Sprawnie korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, np. podręczników, albumów, encyklopedii, słowników.

Umiejętności w zakresie analizy i interpretacji tekstu

podstawowe

- Systematycznie poszerza zakres słownictwa.
- Wskazuje w tekście odpowiedni fragment i argumentuje swój wybór.
- Recytuje wiersze z uwzględnieniem: intonacji, siły głosu, tempa, pauz, akcentu logicznego oraz krótkie fragmenty prozy.
- Czyta książki i czasopisma wskazane przez nauczyciela i wypowiada się na ich temat.
- Korzysta z podręczników, ćwiczeń, zeszytów i innych pomocy dydaktycznych pod kierunkiem nauczyciela.

ponadpodstawowe

- Czyta książki i czasopisma wybrane przez siebie.
- Samodzielnie korzysta z podręczników, ćwiczeń i innych pomocy dydaktycznych.
- Potrafi wypowiedzieć się na temat przeczytanej książki.
- Odróżnia język poetycki od mowy potocznej.
- Systematycznie rozwija zainteresowania czytelnicze.

Umiejętności w zakresie tworzenia wypowiedzi

podstawowe

- Tworzy swobodnie kilkuzdaniowe ustne i pisemne wypowiedzi na określony temat.
- Potrafi napisać krótkie opowiadanie, list, opis, zaproszenie, zawiadomienie, ogłoszenie, notatkę, życzenia.

- Dbą o kulturę wypowiedzi.
- Stawia pytania związane z wydarzeniami z życia, wypowiedziami nauczyciela i innych osób oraz omawianymi tekstami.
- Zna alfabet, potrafi wskazać różnicę między głoską i literą.
- Dzieli wyrazy na sylaby.
- Wyróżnia wyrazy w zdaniach i zdania w tekście.
- Pisze czytelnie, płynnie, w zeszycie w jedną linię, zdania i krótkie teksty z zachowaniem poprawnego kształtu liter, proporcji oraz właściwego rozmieszczenia.
- Przepisuje teksty z podręcznika, tablicy i innych źródeł.
- Pisze z pamięci i ze słuchu teksty, dba o poprawność gramatyczną, ortograficzną i interpunkcyjną.
- W miarę możliwości samodzielnie wykonuje prace domowe.

ponadpodstawowe

- Bezbłędnie przepisuje teksty z podręcznika, tablicy i innych źródeł.
- Tworzy dłuższe pisemne wypowiedzi na dany temat.
- Zna i stosuje reguły gramatyczne i ortograficzne.
- Samodzielnie wykonuje prace domowe.

II. Edukacja muzyczna

Umiejętności w zakresie odbioru muzyki

podstawowe

- Śpiewa piosenki ze słuchu, zbiorowo, z zastosowaniem zmian tempa, artykulacji i dynamiki.
- Śpiewa z pamięci hymn narodowy.
- Gra proste melodie ze słuchu i częściowo z nut na dostępnych mu instrumentach melodycznych.
- Gra proste rytmy na instrumentach perkusyjnych.

- Wykonuje inscenizacje piosenek i zabaw przy muzyce.
- Wykonuje i interpretuje ruchem zmiany dynamiczne słuchanych utworów muzycznych.
- Wykonuje ćwiczenia rytmiczne i reaguje ruchem na zmianę rytmu.
- Rozróżnia podstawowe elementy muzyki i znaki notacji muzycznej; zna podstawowe pojęcia.
- Słucha utworów muzycznych i niektóre z nich rozpoznaje.
- Rozróżnia ludzkie głosy (sopran, bas).
- Rozpoznaje brzmienie niektórych instrumentów melodycznych i perkusyjnych.
- Rozpoznaje podstawowe formy muzyczne: AB, ABA.
- Wyraża różnymi środkami charakter emocjonalny muzyki, np. malując ilustracje do słuchanych utworów.
- Tańczy podstawowe kroki, np. krakowiaka, polki, tańca kaszubskiego.

ponadpodstawowe

- Śpiewa piosenki jednogłosowo indywidualnie z zastosowaniem zmian tempa, artykulacji i dynamiki.
- Określa charakter i nastrój utworu muzycznego.
- Rozpoznaje barwy czterech głosów ludzkich oraz brzmienie niektórych instrumentów.
- Chętnie gra na wybranym instrumencie krótkie utwory z nut.
- Rozróżnia style w muzyce.
- Wie, do jakich grup należą poznane instrumenty.
- Zna wybrane przyspiewki ludowe i wie, z którego regionu pochodzi dana melodia.
- Rozwija zainteresowania muzyczne.

Umiejętności w zakresie tworzenia muzyki

podstawowe

- Akompaniuje do piosenek i zabaw.
- Improwizuje głosem i na instrumentach, zgodnie z podanymi zasadami.
- Improwizuje melodie do zrytmizowanych wierszy oraz do podanego tematu rytmicznego.

- Tworzy ilustracje muzyczne do opowiadań i wierszy.
- Swobodnie interpretuje ruchem tematy rytmiczne, piosenki, utwory instrumentalne.

ponadpodstawowe

- Gra na wybranym instrumencie melodycznym własne proste kompozycje.
- Potrafi zaprezentować fragment układu tanecznego według własnego pomysłu.

III. Edukacja plastyczna

Umiejętności w zakresie percepcji sztuki

podstawowe

- Uczestniczy w życiu kulturalnym swojego środowiska.
- Zna placówki kultury działające na jego terenie.
- Wie, co to jest przekaz medialny. Wykorzystuje przekazy medialne we własnej twórczości. Rozumie, że nie wolno

naruszać praw autora.

ponadpodstawowe

- Interesuje się życiem kulturalnym swojego środowiska i kraju.

Umiejętności w zakresie ekspresji przez sztukę

podstawowe

- W swoich pracach plastyczno-technicznych korzysta z różnych technik plastycznych, wykorzystuje różnorodne

materiały, przybory i narzędzia.

- Uwzględnia w swoich pracach: wielkość, kształt, barwę, fakturę.
- Przedstawia i wyraża w swoich pracach własne przeżycia, obserwacje, marzenia, wyobrażenia, otaczającą rzeczywistość przyrodniczą i społeczną oraz świat fantazji.
- Projektuje i wykonuje płaskie i przestrzenne formy użytkowe, uwzględniając zasady kompozycji.
- Przyczynia się do upowszechniania kultury w środowisku szkolnym.

- Realizuje proste projekty, mające na celu kształtowanie własnego wizerunku.

ponadpodstawowe

- Uzasadnia swoje wybory technik, materiałów, narzędzi i przyborów.

Umiejętności w zakresie recepcji sztuki

podstawowe

- Określa dziedziny sztuk plastycznych, specjalności zawodowe, czynności, narzędzia, działy sztuki użytkowej, związek funkcji i formy.

- Rozróżnia dziedziny działalności twórczej człowieka: architektura, sztuki plastyczne, fotografika, film, telewizja,

Internet, rzemiosło artystyczne, sztuka ludowa.

- Rozpoznaje wybrane dzieła sztuki należące do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury.

- Posługuje się podstawowymi pojęciami z dziedziny sztuki.

ponadpodstawowe

- Rozróżnia dziedziny działalności twórczej człowieka i wypowiada się na ich temat.

- Rozwija zainteresowania związane ze sztuką.

IV. Edukacja społeczno-przyrodnicza

Umiejętności społeczne

podstawowe

- Ocenia postępowanie swoje i innych, potrafi odróżnić, co jest dobre, a co złe.

- Rozpoznaje sygnały alarmowe (akustyczne) w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych, właściwie na nie reaguje.

- Zna numery telefonów: pogotowia ratunkowego, policji, straży pożarnej i numer alarmowy 112.

- Właściwie reaguje w sytuacjach trudnych, niebezpiecznych, szuka lub udziela pomocy w sytuacjach zagrożenia.

- Rozumie swoje role i przestrzega norm postępowania jako członek różnych społeczności (np. dziecko, kolega,

widz, pasażer).

- Rozumie, że trzeba dostosować swoje wymagania do sytuacji ekonomicznej rodziny.
- Nawiązuje pozytywne kontakty w grupie.
- Zna prawa i obowiązki ucznia.
- Wykazuje poczucie przynależności do rodziny, społeczności szkolnej, lokalnej.
- Uczestniczy w wydarzeniach organizowanych przez lokalną społeczność.
- Wykazuje szacunek i zrozumienie dla innych osób.
- Szanuje pracę własną i innych; wie, że pieniądze otrzymuje się za pracę.
- Poznaje pracę ludzi różnych zawodów i rozumie jej znaczenie.
- Podejmuje zadania wymagające troskliwości i opiekuńczości.
- Respektuje prawo innych do wypoczynku.
- Rozumie konieczność utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami.
- Akceptuje różnice między ludźmi, przejawia zachowania tolerancyjne i szacunek dla odmienności; jest tolerancyjny wobec osób innej narodowości, tradycji kulturowej.
- Potrafi właściwie zachowywać się w sytuacji zagrożenia ze strony innych ludzi.
- Wie, do kogo zwrócić się o pomoc.
- Współpracuje z innymi w różnych sytuacjach.
- Zna zawody osób, które mogą pomóc w trudnych i niebezpiecznych sytuacjach.
- Zna swoją najbliższą okolicę i jej najważniejsze obiekty oraz nazwę regionu, w którym mieszka; zna tradycje tego regionu.
- Zna swoją narodowość i symbole narodowe oraz rozpoznaje flagę i hymn Unii Europejskiej.
- Wie, że są ludzie zasłużeni dla miejscowości, w której mieszka, dla Polski i dla świata.
- Wykazuje poczucie tożsamości kulturowej, historycznej i narodowej.

ponadpodstawowe

- Jest otwarty na nowe sytuacje i potrafi się w nich odnaleźć.

- Zna i zawsze przestrzega praw oraz chętnie wypełnia obowiązki ucznia, dziecka.
- Chętnie uczestniczy w działaniach charytatywnych na rzecz potrzebujących pomocy.
- Wie, że należy dbać o poprawne relacje z innymi ludźmi.

Umiejętności w zakresie postrzegania przyrody

podstawowe

- Obserwuje zmiany zachodzące w otaczającej rzeczywistości przyrodniczej i społecznej, dostrzega przyczyny

i skutki, formułuje wnioski.

- Dostrzega w swoim otoczeniu przyrodniczym i społecznym cykle i regularności, funkcjonujące prawa i zależności.
- Wymienia charakterystyczne cechy krajobrazów Polski: nadmorskiego, nizinnego, górskiego.
- Wymienia kilka charakterystycznych i typowych zwierząt dla danego regionu Polski.
- Wymienia i rozpoznaje niektóre zwierzęta egzotyczne.
- Obserwuje zmiany zachodzące w przyrodzie oraz dostrzega ich przyczyny i skutki.
- Potrafi opisać życie w wybranych ekosystemach.
- Rozumie konieczność ochrony środowiska przyrodniczego, również w najbliższej okolicy; podejmuje działania na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku.
- Wie, jakie zniszczenia w przyrodzie powoduje człowiek.
- Zna wpływ światła, powietrza i wody na życie ludzi, roślin i zwierząt.
- Zna znaczenie wybranych skał i minerałów.
- Wyróżnia i nazywa części ciała oraz organy wewnętrzne, np. serce.
- Zna podstawowe zasady zdrowego odżywiania się.
- Rozumie konieczność systematycznej kontroli zdrowia; stosuje się do zaleceń lekarzy (w tym stomatologa).
- Podejmując różnorodne aktywności, bierze pod uwagę bezpieczeństwo swoje i innych.
- Dostrzega niebezpieczeństwa związane z: kąpielą, zabawami na śniegu i lodzie, zjawiskami atmosferycznymi

(burza, huragan, powódź, śnieżycą).

- Orientuje się w zagrożeniach ze strony roślin i zwierząt.

ponadpodstawowe

- Wie, co to jest wyżyna i potrafi wymienić jej charakterystyczne cechy.
- Potrafi wymienić różne zwierzęta żyjące w Polsce i rośliny rosnące na tym terenie (w tym nazwy gatunków chronionych).
- Zawsze przestrzega zasad właściwego odżywiania się.
- Interesuje się światem przyrody; systematycznie poszerza wiadomości.

V. Edukacja matematyczna

Umiejętności w zakresie liczenia i sprawności rachunkowej

podstawowe

- Liczy (w przód i w tył) od danej liczby po 1.
- Liczy dziesiątkami w zakresie 100 i setkami w zakresie 1000.
- Zapisuje cyframi i odczytuje liczby w zakresie 1000.
- Porównuje dowolne dwie liczby w zakresie 1000 (słownie i z użyciem znaków $<$, $>$, $=$).
- Dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100.
- Sprawdza wyniki odejmowania za pomocą dodawania.
- Rozwiązuje łatwe równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka.
- Pamięciowo mnoży i dzieli liczby w zakresie tabliczki mnożenia.
- Sprawdza wyniki dzielenia za pomocą mnożenia i odwrotnie.
- Oblicza długości linii łamanych, obwody prostokątów, trójkątów, kwadratów.
- Dokonuje obliczeń kalendarzowych (pełne miesiące).
- Wykonuje proste obliczenia zegarowe (pełne godziny).
- Wykonuje proste obliczenia, używając miar masy, pojemności.

ponadpodstawowe

- Wykonuje łatwe obliczenia w zakresie 1000.
- Stosuje wyrażenia dwumianowane w zapisie wyników pomiaru.

Umiejętności w zakresie dokonywania pomiarów

podstawowe

- Dokonuje pomiarów użytecznych w życiu związanych z: długością, ilością płynów, masą, temperaturą, czasem.
- Stosuje pojęcia: pół i ćwierć litra, pół kilograma, pół godziny.
- Posługuje się oznaczeniami i skrótami jednostek: długości, pojemności, czasu, masy.
- Mierzy i zapisuje wyniki pomiarów, stosuje jednostki miary (metr, centymetr, milimetr), używa pojęcia kilometr

w sytuacjach życiowych.

- Waży przedmioty, używa jednostek masy: kilogram, pół kilograma, dekagram, gram.
- Odmierza płyny różnymi miarkami, używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra.
- Odczytuje wskazania zegarów, posługuje się pojęciami: pół godziny, kwadrans, minuta.
- Zapisuje i porządkuje chronologicznie daty.
- Odczytuje temperaturę.
- Odczytuje i zapisuje liczby w systemie rzymskim od I do XII.
- Rysuje odcinki o podanej długości.

ponadpodstawowe

- Dokonuje obliczeń zegarowych (pełne minuty).
- Sprawnie posługuje się zegarem w systemach 12- i 24-godzinnym.
- Sprawnie oblicza upływ czasu na zegarze.

Umiejętności w zakresie obliczeń pieniężnych

podstawowe

- Dokonuje obliczeń pieniężnych (cena – ilość – wartość) i radzi sobie w codziennych sytuacjach wymagających

takich umiejętności.

Umiejętności w zakresie czynności umysłowych

podstawowe

- Rozpoznaje i nazywa figury geometryczne: koło, kwadrat, prostokąt, trójkąt.
- Rozpoznaje i nazywa figury nietypowe, np. zachodzące na siebie.
- Rysuje figury symetryczne.
- Rysuje figury w powiększeniu i pomniejszeniu oraz zachowuje regularność w prostych motywach.
- Rozwiązuje proste zadania tekstowe.
- Rozwiązuje zadania tekstowe na porównywanie różnicowe.

ponadpodstawowe

- Rozwiązuje trudniejsze zadania tekstowe.

VI. Zajęcia praktyczno-techniczne

Umiejętności w zakresie znajomości środowiska technicznego

podstawowe

- Orientuje się, w jaki sposób powstały przedmioty codziennego użytku, np. meble.
- Rozpoznaje rodzaje środków transportu (samochody, statki, samoloty...).
- Rozpoznaje podstawowe narzędzia i przyrządy.
- Rozpoznaje urządzenia informatyczne (komputer, laptop, telefon komórkowy).
- Rozróżnia rodzaje budowli: budynki mieszkalne, biurowe, przemysłowe oraz wieże, tunele i mosty.
- Rozpoznaje urządzenia elektryczne, np. latarka.
- Określa wartość urządzeń technicznych z różnych punktów widzenia.

ponadpodstawowe

- Potrafi wymienić elementy budowy wybranych urządzeń.
- Wykonuje makietę wybranej budowli lub większej liczby obiektów.

Umiejętności w zakresie bezpieczeństwa oraz praktyczne (od pomysłu do wytworu)

podstawowe

- Planuje kolejne czynności.
- Dobiera właściwy materiał i narzędzia.
- Potrafi pracować indywidualnie i w zespole.
- Utrzymuje ład i porządek w miejscu pracy i wie, dlaczego trzeba to robić.
- Potrafi odmierzać potrzebną ilość materiału.
- Potrafi ciąć papier i tekturę.
- Potrafi montować modele z papieru i tworzyw sztucznych, np. latawce, samoloty, makiety.
- Rozumie potrzebę organizowania działania technicznego.
- W miarę możliwości montuje obwód elektryczny pod kierunkiem nauczyciela.
- Bezpiecznie używa narzędzi, materiałów, urządzeń.
- Wie, jak bezpiecznie korzystać ze środków komunikacji i poruszać się po drogach (w tym na rowerze).

ponadpodstawowe

- Sprawnie korzysta z urządzeń informatycznych: telefon komórkowy, komputer, laptop.
- Projektuje i wykonuje płaskie i przestrzenne formy użytkowe, uwzględniając zasady kompozycji.

VII. Wychowanie fizyczne i edukacja zdrowotna

Umiejętności w zakresie sprawności fizycznej

podstawowe

- Bierze udział w marszobiegach.
- Poprawnie wykonuje ćwiczenia gimnastyczne i proste układy taneczne.
- Systematycznie wykonuje ćwiczenia gimnastyczne wzmacniające mięśnie brzucha i kręgosłupa.

ponadpodstawowe

- Sprawnie korzysta z różnych przyborów gimnastycznych.
- Systematycznie dba o własną sprawność fizyczną.

Umiejętności dotyczące treningu zdrowotnego

podstawowe

- Reaguje ruchem na różne sygnały wzrokowe i dźwiękowe.
- Pokonuje przeszkody, skacze, biega.
- Zna wszystkie pozycje wyjściowe do ćwiczeń.
- Wykonuje ćwiczenia: równoważne w różnych układach, kształcące skoczność i zwinność.
- Wykonuje przewrót w przód.

ponadpodstawowe

- Uprawia wybraną dyscyplinę sportową.

Umiejętności w zakresie sportu i wypoczynku

podstawowe

- Rzuca i chwyta, kozłuje, odbija i toczy piłkę.
- Jeździ na rowerze, rolkach, wrotkach.
- Bierze udział w grach i zabawach, zawodach sportowych.
- Respektuje zasady gier i zabaw oraz podporządkowuje się nim.
- Właściwie reaguje na zwycięstwo i porażkę.

ponadpodstawowe

- Uprawia wybraną dyscyplinę sportową.
- Aktywnie uczestniczy w grach zespołowych, zawodach sportowych.

Umiejętności w zakresie bezpieczeństwa i higieny osobistej

podstawowe

- Dbą o czystość ciała, prawidłową postawę, zęby, higienę osobistą, czystość odzieży oraz ład i porządek w otoczeniu.
- Wie, jak należy się odżywiać, gdy prowadzi się aktywny tryb życia.

- Przestrzega zasad bezpieczeństwa podczas zajęć ruchowych.
- Potrafi wybrać bezpieczne miejsca do zabawy.
- Wie, jak właściwie zachowywać się w sytuacji zagrożenia.
- Dostrzega niebezpieczeństwa związane z zatruciami pokarmowymi, środkami chemicznymi, narkotykami, grzybami, używkami, papierosami, lekami, ogniem, urządzeniami elektrycznym i gazowymi, molestowaniem seksualnym, wymuszeniami, ruchem drogowym, pozostawianiem bez opieki dorosłych.

ponadpodstawowe

- Rozumie zasady właściwego zachowania podczas imprez sportowych i przestrzega tych zasad.
- Bezpiecznie posługuje się nietypowymi przyborami gimnastycznymi.
- Zawsze przestrzega zasad bezpiecznej zabawy w różnych miejscach.

VIII. Zajęcia komputerowe

Umiejętności w zakresie edukacji komputerowej

podstawowe

- Umie obsługiwać komputer.
- Sprawnie posługuje się myszą i klawiaturą.
- Poprawnie nazywa najważniejsze elementy zestawu komputerowego i zna ich przeznaczenie.
- Samodzielnie uruchamia niektóre programy.
- Korzysta z poznanych opcji w programach.
- Wpisuje za pomocą klawiatury litery, cyfry i inne znaki, wyrazy, zdania i krótkie teksty.
- Wykonuje rysunki za pomocą wybranego edytora grafiki.
- Stosuje wybrane elementy formatowania tekstu (np. kopiowanie, usuwanie, pogrubianie).
- Zapisuje i drukuje opracowany samodzielnie tekst lub rysunek.
- Korzysta z Kalkulatora.
- Odtwarza animacje i prezentacje multimedialne.

- Przegląda wybrane przez nauczyciela strony internetowe (np. stronę swojej szkoły).
- Wyszukuje informacje, korzystając ze wskazanych przez nauczyciela adresów stron internetowych i umie z nich skorzystać.
- Dostrzega elementy aktywne na stronie internetowej, nawiguje po stronach w określonym zakresie.
- Posługuje się wybranymi programami i grami edukacyjnymi, rozwijając swoje zainteresowania i poszerzając zakres wiadomości.

ponadpodstawowe

- Sprawnie pisze, korzystając z edytora tekstu w programie Microsoft Word oraz tworzy rysunki w programie Paint.
- Sprawnie korzysta z przekazów multimedialnych; stosuje ich wytwory w swojej działalności twórczej (zgodnie z elementarną wiedzą o prawach autora).
- Sprawnie realizuje proste projekty w zakresie form użytkowych, w tym służące kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia oraz upowszechnianiu kultury w środowisku szkolnym (stosując określone narzędzia i wytwory przekazów medialnych).

Umiejętności w zakresie bezpieczeństwa

podstawowe

- Stosuje się do regulaminu obowiązującego w pracowni komputerowej.
- Bezwzględnie przestrzega zasad prawidłowego włączania i wyłączania komputera.
- Wie, że z komputera i z Internetu trzeba korzystać tak, by nie narażać własnego zdrowia i bezpieczeństwa.
- Zna zagrożenia wynikające z korzystania z komputera, Internetu i multimediiów:
  - wie, że praca przy komputerze męczy wzrok, nadwęża kręgosłup, ogranicza kontakty społeczne,
  - ma świadomość niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów i podawania swojego adresu,
  - stosuje się do ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediiów.

- Wie, że dzieci powinny korzystać tylko z gier dostosowanych do wieku i poziomu umiejętności najmłodszych użytkowników komputerów.

ponadpodstawowe

- Doskonale zna regulamin obowiązujący w pracowni komputerowej i stosuje się do niego.
- Rozumie, że korzystając z sieci nie wolno ujawniać danych personalnych.
- Informuje innych o zagrożeniach.